

ROZPRAWY  
SPOŁECZNO-EKONOMICZNE  
ŁUŻYCKIEJ SZKOŁY WYŻSZEJ



ROZPRAWY  
SPOŁECZNO-EKONOMICZNE  
ŁUŻYCKIEJ SZKOŁY WYŻSZEJ

2



ŻARY – POZNAŃ 2020



ZBIGNIEW BUJKIEWICZ

GOSPODARKA ZIEMI LUBUSKIEJ  
W DOBIE ROZWOJU KAPITALIZMU  
1800-1945



ŻARY – POZNAŃ 2020

Projekt okładki:  
Wydawnictwo Rys

Zdjęcie na okładce:  
Lokomobila z Huty Wilhelma w Szprotawie  
(APZG, Akta miasta Szprotawa, sygn. 2372, s. 1)

Recenzja:  
dr hab. Tomasz Nodzyński, prof. UZ

**Rada Redakcyjna:**  
**dr Roman Maciej Józefiak (przewodniczący)**  
**prof. dr hab. Wiesław Jamrożek**  
**mgr Agnieszka Maj (zastępca przewodniczącego)**  
**mgr Urszula Komarnicka**

Copyright by: Zbigniew Bukiewicz  
Copyright by: Wydawnictwo Rys

Wydanie I,  
Żary – Poznań 2020

**ISBN 978-83-66666-00-9**  
**ISBN 978-83-959475-1-3**



Seria wydawnicza

**Rozprawy społeczno-ekonomiczne**  
**Łużyckiej Szkoły Wyższej**  
**2 (2020)**

Łużycka Szkoła Wyższa  
im. Jana Benedykta Solfy w Żarach  
ul. Pszenna 2b, 68-200 Żary  
tel. 68 363 00 55  
tel. kom. 697 142 287  
<https://lsw.edu.pl/>  
e-mail: [lsw@lsw.edu.pl](mailto:lsw@lsw.edu.pl)



Wydawnictwo Rys  
Dąbrówka, ul. Kolejowa 41  
62-070 Dopiewo  
tel. 600 44 55 80  
e-mail: [rysstudio@o2.pl](mailto:rysstudio@o2.pl)  
[www.wydawnictworys.com](http://www.wydawnictworys.com)

**Wydawnictwo punktowane uwzględnione**  
**w „Wykazie wydawnictw publikujących**  
**recenzowane monografie naukowe”**  
**opublikowanym przez**  
**Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego**  
**w dniu 17 grudnia 2019.**  
**Identyfikator wydawnictwa: 73900**

## Spis treści

Wstęp .....	11
1. Rys historyczny rozwoju gospodarczego Prus/Niemiec w XIX i w pierwszej połowie XX wieku.....	15
2. Pionierzy kapitalizmu na Ziemi Lubuskiej – udokumentowane życiorysy.....	29
3. Charakterystyka rozwoju gospodarczego Ziemi Lubuskiej w XIX i w pierwszej połowie XX wieku.....	45
3.1. Powiat babimojski .....	45
3.1.1. Babimost .....	47
3.1.2. Kargowa .....	48
3.2. Powiat gorzowski .....	51
3.2.1. Gorzów Wielkopolski.....	53
3.2.2. Ośrodki wiejskie powiatu gorzowskiego .....	71
Witnica .....	73
3.3. Gubin .....	78
3.4. Kostrzyn .....	87
3.5. Powiat kożuchowski.....	94
3.5.1. Bytom Odrzański .....	96
3.5.2. Kożuchów .....	98
3.5.3. Nowa Sól.....	102
3.5.4. Nowe Miasteczko.....	111
3.5.5. Sława.....	113
3.5.6. Ośrodki wiejskie powiatu kożuchowskiego.....	114
3.6. Powiat krośnieński.....	116
3.6.1. Krosno Odrzańskie.....	118
3.6.2. Lubsko.....	121
3.6.3. Bobrowice .....	127
3.6.4. Ośrodki wiejskie powiatu krośnieńskiego .....	128
3.7. Powiat międzyrzecki .....	131
3.7.1. Międzyrzecz.....	133
3.7.2. Trzciel.....	140
3.7.3. Brójce.....	141
3.7.4. Pszczew .....	142
3.7.5. Ośrodki wiejskie powiatu międzyrzeckiego .....	143
3.8. Powiat skwierzyński.....	145
3.8.1. Skwierzyna.....	147
3.8.2. Bledzew.....	152

3.9. Powiat strzelecki.....	155
3.9.1. Strzelce Krajeńskie.....	157
3.9.2. Drezdenko .....	160
3.9.3. Dobiegniew .....	163
3.9.4. Ośrodki wiejskie powiatu strzeleckiego.....	166
3.10. Powiat sulechowski-świebodziński .....	167
3.10.1. Sulechów .....	170
3.10.2. Świebodzin .....	174
3.10.3. Trzebiechów .....	178
3.10.4. Ośrodki wiejskie powiatu sulechowski-świebodzińskiego ....	179
3.11. Powiat szprotawski.....	181
3.11.1. Szprotawa.....	183
3.11.2. Przemków.....	189
3.11.3. Ośrodki wiejskie powiatu szprotawskiego.....	189
3.12. Powiat torzyski .....	194
3.12.1. Ośrodki wiejskie powiatu torzyskiego .....	196
3.13. Powiat wschodniotorzyski (sulęciński).....	196
3.13.1. Sulęcín.....	198
3.13.2. Torzym .....	201
3.13.3. Słońsk.....	202
3.13.4. Lubniewice.....	203
3.13.5. Trzemeszno Lubuskie .....	204
3.13.6. Łągów.....	205
3.14. Powiat zachodniotorzyski (rzepiński) .....	207
3.14.1. Rzepin .....	209
3.14.2. Górzycza .....	211
3.14.3. Ośno Lubuskie .....	212
3.15. Powiat wschowski .....	217
3.15.1. Wschowa .....	218
3.15.2. Szlichtyngowa.....	221
3.16. Powiat zielonogórski .....	223
3.16.1. Zielona Góra.....	225
3.16.2. Otyń.....	244
3.16.3. Czerwieńsk .....	246
3.16.4. Ośrodki wiejskie powiatu zielonogórskiego .....	247
3.17. Powiat żagański.....	249
3.17.1. Żagań.....	251
3.17.2. Przewóz.....	260
3.17.3. Nowogród Bobrzański .....	261
3.17.4. Ośrodki wiejskie powiatu żagańskiego.....	262



3.18. Powiat żarski .....	270
3.18.1. Żary .....	272
3.18.2. Trzebiel.....	281
3.18.3. Jasień.....	282
3.18.4. Brody.....	283
3.18.5. Krzystkowice (Nowogród Bobrzański).....	284
3.18.6. Ośrodki wiejskie powiatu żarskiego .....	286
4. Bilans dokonań .....	291
Bibliografia .....	303
Źródła statystyczne .....	303
Opracowania .....	303
Spis ilustracji.....	309